

Pædagogisk Læreplan for Rudme Friskoles Børnehave og Vuggestue

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner, med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Hvem er vi?

Rudme Friskoles Børnehave og Vuggestue er en lille overskuelig institution med omkring 30 børnehave- og vuggestuebørn og 6 voksne. Vi holder til i hyggelige og hjemlige rammer, beliggende tæt ved skov, og er beriget med naturlegeplads og tilhørende bålhytte.

Institutionen er tæt forbundet med Rudme Friskole, og således præger samme pædagogik og værdier hele stedet. I det daglige mødes børn og voksne på tværs af skole, børnehave og vuggestue. Ofte kommer skolebørnene forbi til en leg i frikvartererne, ligesom børnehavebørnene besøger friskolen i forbindelse med fredagssang, teater, udstillinger og andre arrangementer. Dét, at såvel børn som voksne kender alle, bidrager til en tryghed og en mere flydende overgang fra børnehave til skole.

Natur og udeliv

Børnene opholder sig så vidt muligt udenfor året rundt, enten på legepladsen eller i den omgivende natur. Her benyttes naturen som pædagogisk rum, hvor alle sanser bringes i spil. Vi ser, at udelivet har mange pædagogiske fordele; det giver rum og mulighed både for fysisk udfoldelse og kreativ fordybelse.

Vores naturlegeplads er indrettet, så den giver børnene rige muligheder for at smage og dufte samt klatre og boltre sig. Børnene nyder desuden at hjælpe til med at passe og vande planter og blomster på stedet.

Vores bålhytte danner ofte ramme om fælles aktiviteter, såsom historiefortælling, sanglege og bålmad, og fungerer som hyggeligt tilflugtssted i regnvejr.

Ture ud af huset

Børn og voksne tager ofte på ture til den nærliggende skov, bondegård eller bæk enten til fods eller på institutionens ladcykel. Vi benytter også kulturelle tilbud som fx biblioteket i Ringe by. Desuden besøger børnehavebørnene og personalet fra tid til anden børnene i deres hjem fx for at fejre fødselsdage.

Mad og måltider

Vuggestuebørnene får serveret alle måltider i institutionen, herunder frugt, grød og rugbrøds-madder. Børnehaven får serveret mad til formiddags- og eftermiddagsmåltider. Til frokost spiser børnehavebørnene deres egne medbragte madpakker. Vi serverer så vidt muligt økologisk mad i institutionen.

Personale

Der er ansat 1 pædagogisk daglig leder, 2 pædagoger og 3 pædagogmedhjælpere

Det fælles pædagogiske grundlag for Rudme Friskoles Børnehave og Vuggestue

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag for Dagtilbudsområdet, samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring. Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse, den tilhørende bekendtgørelse, Fåborg-Midtfyn kommunes Børne og Unge politik samt dagtilbudsstrategi.

Det pædagogiske grundlag, giver fælles afsæt for det pædagogiske personale, i Rudme friskoles dagtilbud, og omhandler en fælles forståelse af bl.a. børnesyn, dannelse, børneperspektiv, leg, læring, og børnefællesskaber. Det pædagogiske grundlag er fundamentet for arbejdet med læreplanstemaerne og læringsmålene.

Børnesyn.

Børn opfattes som aktive individer med kompetencer, og som medskaber af eget liv og læring. Børn er en del af fællesskabet, og har tilknytning til andre børn og voksne.

Børn har brug for:

- Venskaber og fællesskaber. Relationerne til andre børn er centrale for børnenes trivsel.
- Relationer til tilgængelige og nærværende voksne.
- Anerkendelse for deres initiativer, ideer og kompetencer.
- Læringsmiljøer hvor alle børn har lige mulighed for at deltage.
- Legen som grundlag for udvikling og læring.
- Pauser for at kunne trække sig

Dagtilbuddet understøtter det gode børneliv og beskytter børns ret til at være børn og til at udvikle sig i forskelligt tempo, ved at skabe brede læringsmiljøer.

Dannelse.

Er viden og værdier, der er forankret i børns personlighed og som børn automatisk bruger når de skal begå sig i verden. Dannelse sker i med- og modspil med andre.

Børn har brug for:

- At forstå værdier og normer som er vigtige for fællesskabet.
- At opleve sig som en del af samfundet, naturen og kulturen.
- At udvikle evne til at lytte, udtrykke holdninger, og dermed bidrage til fællesskabet.
- At lære at respektere og anerkende andre, uanset forskelligheder.

Børneperspektiv

Børns oplevelse af børnemiljøet vurderes i et børneperspektiv.

Børn har brug for:

- At blive set, hørt, anerkendt og medinddraget i egen læring.
- At blive hørt og taget alvorligt.
- At blive inviteret til at være aktivt deltagende, hvor medbestemmelse og medansvar giver børnene en forståelse for- og oplevelse med demokrati.

Legen

Legen har værdi i sig selv og er grundlæggende for børns trivsel, udvikling, læring og dannelse.

Der tages afsæt i legens værdifulde indhold og betydning. Legen understøttes ved bevidste valg af materialer og rekvisitter i ude- og inde miljøet.

Børn har brug for:

- At lege spontane og selvorganiserede lege
- At det pædagogiske personale ser og skaber plads til børns initiativer.
- Leg som det pædagogiske personale rammesætter og hvor det pædagogiske personale er aktivt deltagende i leg.
- At det pædagogiske personale har en opmærksomhed på, hvordan legefællesskaberne udvikler sig.

Læring

Læring forstås bredt og sker gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og daglige rutiner.

Læring omfatter barnets udvikling af såvel:

- Viden: Det som barnet ved.
- Færdigheder: Det som barnet kan.
- Holdninger: Det som barnet vil.
- Selvværd: Det som barnet er.
- Mestring: Det som barnet gør.

Børn har brug for:

- At det pædagogiske personale har en intention og et mål for barnets og børnegruppens læring.

- At der tages udgangspunkt i børns forskellige vilkår, kompetencer og nærmeste udviklingszone.

Børnefællesskaber

Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber. Relationer og venskaber er afgørende for børns trivsel, udvikling, læring og dannelse.

Det pædagogiske personale har fokus på balancen mellem det enkelte barn og fællesskabet.

Børn har brug for:

- At være i samspil med børn og voksne.
- Fællesskaber der udvider deres muligheder for deltagelse.
- At blive guidet til at agere i fællesskabet.

De fem centrale elementer afspejler sig både i vores planlægning af det pædagogiske arbejde

Vi ønsker et fleksibelt læringsmiljø hvor vi arbejder og tilrettelægger det pædagogiske arbejde med udgangspunkt i barnets nærmeste udviklings zone.

Vi ønsker at skabe trygge rammer for alle vores børn, uanset alder.

Vi arbejder bevidst med at inkludere alle børn, så de oplever at være en del af fællesskabet.

Vi tænker, at læring for barnet sker igennem leg, planlagte og spontane aktiviteter. Det sker i daglige rutinesituationer, hvor børn og voksne mødes.

Vi stiler efter, at de voksne i huset er genkendelige for alle børn og forældre, og vi planlægger aktiviteter med børn på tværs af aldersgrupper. Det betyder at vi ofte arbejder med temaer på tværs af aldersgrupper i huset, både dagligt men også i aftalte perioder.

Vi prioriterer tid til fordybelse med alle børn og arbejder i både små og større børnegrupper.

Vi ser forskelligheder hos både børn og voksne, som en vigtig ressource og opfatter forskellighed som et uundværligt bidrag til fællesskabet i vores Børnehave og Vuggestue.

Vi arbejder bevidst med, både ude og inde, at skabe et trygt og nærværende læringsmiljø for alle børn. Vi tilpasser og ændrer jævnligt vores miljø, til den nuværende børnegrupes behov.

Vi arbejder med at skabe fysiske rum der inviterer til leg, fordybelse, og hvor flere kan deltage.

De voksne er tæt på legen og er rammesættende for den gode leg. Vi er opmærksomme på at være gode rollemodeller for alle børn.

Vi møder barnet med en tro på, at det godt kan, og signalerer at vi hjælper hvis det er svært.

Når man får plads i Rudme Friskoles Børnehave og Vuggestue, bliver man altid inviteret til en rundvisning, hvor man

hilser på personalet og ser det hus barnet skal starte i. Børn er forskellige og når barnet starter, aftaler vi hvordan indkøring skal forløbe og hvor lang tid den skal strække sig over.

Når børn fra vuggestuen nærmer sig alderen til børnehave, kommer barnet i praktik i børnehaven og er således trygt og kendt med voksne og børn i huset.

Pædagogisk læringsmiljø

Dagtilbuddet betragtes som et læringsmiljø, hvor hverdagslivet danner ramme for børnenes læring og læringsprocesser. Læringsmiljøet dækker hele dagen, inkl. rutinemæssige aktiviteter, planlagte aktiviteter såvel som lege, børnene selv tager initiativ til.

Børn lærer og udvikler kompetencer i alle de kontekster de indgår i, i løbet af dagen. De pædagogiske rutiner rummer rig mulighed for at styrke børnenes læring og læringsprocesser. Rutiner er betydningsfulde, idet de er daglige, tilbagevendende og vedvarende.

Børn har brug for:

- Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø.
- At det pædagogiske personale har faglige overvejelser om børnenes læring og skaber forskellige læringsmuligheder i både planlagte og spontane forløb.
- At der er tilbud, der appellerer til alle børn.
- At dagtilbuddets inde- og uderum er indrettet så det understøtter børns leg og læring.
- At være i grupper hen over dagen, så kvaliteten i samspillet øges.

Forældresamarbejdet

Vi sætter dialog og samarbejde forældre og personale imellem centralt. I den forbindelse værdsætter og efterstræber vi en åbenhed over for input, ideer og konstruktiv kritik.

Vi er et sted, som er kendetegnet ved en yderst engageret forældregruppe, der på forskellig vis bidrager til vores fælles sted. Det sker bl.a. gennem deltagelse i arbejdsdage, forældremøder, sociale arrangementer mv.

Desuden har vi et forældreråd, som fungerer som bindeleddet mellem forældregruppen og institutionen.

Det er vigtigt for personalet i Rudme Friskoles Børnehave og Vuggestue, at have et godt og åbent samarbejde med forældrene. Der er næsten altid kaffe og te på kanden.

Vi prioriterer at have tid til at tale med forældrene dagligt. Er der behov for mere end "garderobe snak" vil vi finde tid til det. Vi vægter nemlig forældresamarbejde højt.

Forældre til kommende børn, er altid velkommen til at få en rundvisning i vores hus. Vi opfatter os selv, som vigtige aktører i barnets liv.

Det er vigtigt for os, at vi ved dagens begyndelse siger godmorgen til alle, og farvel når dagen slutter.

Som forældre kan man altid henvende sig til en medarbejder, hvis man har brug for en snak. Vigtig information om børn, kommer altid rundt til alle fastansatte via vores interne info bog.

Vi hænger relevante beskeder op på opslagstavlerne i Huset. På udendørstavlen og i vores dagbog skriver vi dagens informationer, og billeder fra dagens pædagogiske aktiviteter hænges op.

- Der tilbydes 1 årlig samtale med alle forældre til alle børn i Rudme Friskoles Børnehave og Vuggestue

- Der afholdes et årligt informationsmøde, for forældre til kommende skolebørn.

Rudme Friskoles Børnehave og Vuggestue er i et område under Fåborg-Midtfyn Kommune.

Forældresamtaler

Vi holder opstartssamtaler med nye børn. Alle forældre inviteres til en samtale når barnet fylder 2 år, samt i forbindelse med overgangen til børnehaven. Her deltager forældre og pædagogerne. Forældre er altid velkomne til at henvende sig, hvis de har brug for en samtale omkring deres barns udvikling og trivsel.

Vi ønsker en tæt og åben dialog med alle vores forældre, vi respekterer og anerkender forskelligheder. Vi tilstræber dagligt at kunne fortælle gode historier om barnets ressourcer og hænger ofte billeder af dagens begivenheder op både inde i vuggestuen, børnehaven og ude på velkomstskiltet. Forældre hos os, kan forvente at vi kontakter dem, hvis vi er bekymret for deres barns udvikling og trivsel.

I forbindelse med opstart i vores børnehave, tilbydes alle forældre en samtale efter 1 – 3 mdr.

I vuggestuen tilbydes alle forældre en samtale i forbindelse med at barnet fylder 2 år, og en samtale i forbindelse med overgang til børnehaven. Her deltager barnets kommende pædagoger fra børnehaven.

I børnehaven tilbydes man en årlig samtale. Vi har her fokus på trivsel, læring og udvikling hos barnet.

For barnet i vores førskolegruppe vil der være særligt fokus på skolestart og parathed.

Børn i udsatte positioner:

Det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så deres trivsel, læring udvikling og dannelse fremmes. Alle børn skal opleve at de er værdifulde for fællesskabet.

Børn har brug for:

- At det pædagogiske personale tager udgangspunkt i børns forskellige vilkår.
- At der tages udgangspunkt i det, barnet allerede kan og ved.
- At det pædagogiske personale har fokus på at tilrettelægge konteksten så barnet kan indgå i fællesskabet.

Vi har fokus på og arbejder bevidst med, at hvert enkelt barn skal inviteres til at være en del af fællesskabet.

Vi tilrettelægger vores læringsmiljø så børn i udsatte positioner, får det bedst mulige udgangspunkt for at kunne deltage.

Vi vægter relation og interaktion imellem barn og voksen højt. Vi tager hånd omkring barnet. Vi skærmer, understøtter og guider der hvor det er svært.

Vores læringsmiljø består over dagen af både små og større læringsgrupper. Vi er bevidste om at tilpasse vores læringsmiljø, så barnet får en oplevelse af at kunne mestre.

Vi planlægger bevidst, at læring kan foregå både ude og inde.

Vi justerer ofte i vores læringsmiljø og tager individuelle hensyn ud fra de fastsatte rammer i Fåborg-Midtfyn Kommune.

Vi vægter samarbejde højt og i samarbejde med barnets forældre, arbejder vi tværfagligt med eksterne fagpersoner fra PPR, Børn og familie, samt andre aktører fra Fåborg-Midtfyn kommune.

Hvis barnet er i en længerevarende udsat position, arbejder vi altid tværfagligt.

Rudme Friskoles Børnehave og Vuggestues Førskole

I Rudme Friskoles Børnehave og Vuggestue tilrettelægger vi vores arbejde, så vi bedst muligt medvirker til at skabe sammenhæng og sikre vigtig viden omkring barnet i den tid barnet går hos os.

Vi har et absolut værdifuldt fællesskab og samarbejde med Rudme friskole.

Kommende skolebørn kommer i praktik på skolen i foråret, inden skolestart. Vi har en førskolegruppe hvor krav og forventninger gradvis stiger i løbet af det sidste år i børnehaven.

Der bliver flere ting man selv skal kunne klare. F.eks. have styr på egen garderobe, toiletbesøg, vinke farvel, selv klare små konflikter på en hensigtsmæssig måde, men også kunne blive i en planlagt aktivitet i længere tid

Vi samarbejder med barnets forældre omkring forberedelse til det kommende skift. Alle forældre tilbydes en samtale i efteråret hvor der er fokus på de 10 førskolekompetencer, både dem barnet kan, men også der, hvor vi fælles skal støtte barnets udvikling.

Inddragelse af lokalsamfundet:

Mangler.....

De seks læreplanstemaer.

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får kendskab til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

I Rudme Friskoles Børnehave og Vuggestue møder vi alle børn individuelt. Vi skaber rammerne for tryghed og udfordring og for udvikling og trivsel. Vi opfordrer og øver børnene i at være selvstændige f.eks. i garderoben, ved at øve sig i at tage tøj af og på.

Vuggestuebørnene og de yngste børnehavebørn øver sig i at vinke farvel om morgenen. Skolegruppe-børnene øver sig i at vinke selv, bære sin taske ind og lægge sin madpakke på plads.

Vi støtter op om børnenes egne initiativer.

- Eksempel fra børnehaven: Et barn spørger om det og en kammerat må låne kortene til "et spil Fru Olsen" Den voksne svarer: "Ja, du må godt selv lige tage dem oppe på hylden"

Eller

- Eksempel fra vuggestuen: Et barn henter sit overtøj i garderoben og begynder at tage det på. Den voksne smiler til barnet og siger. "Nå, vil du gerne ud at lege?"

Vi lægger stor vægt på, at børnene taler pænt til hinanden.

Ved konflikter giver vi børnene plads og rum til at løse situationen. Vi guider barnet til at få udtrykt sig eller hjælper barnet med at lytte til hvad den anden part siger. Vi er opmærksomme på at man lytter til hinanden og lægger mærke til andre. Vi guider børnene i at vente på tur – vente på andre – være på tur.

Vi laver musik og teater, hvor børnene øver sig i at være på, og blive set og hørt. Vi tror på at oprydning, pligter og ansvar giver en følelse af at høre til og være en vigtig del af fællesskabet.

Social udvikling

"Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m."

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn

udvikler empati og relationer.

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Alle børn inviteres til fælles aktiviteter. Vi er opmærksomme på at nogle børn skal have en personlig invitation eller opfordring.

Vi er bevidste om at være gode rollemodeller for hinanden og børnene, ved at lære det enkelte barn at være opmærksom på omgivelserne og drage omsorg for andre.

- Eksempel fra vuggestuen: En voksen sidder på kanten af sandkassen med et barn på skødet der græder. Et andet vuggestuebarn kigger på barnet og den voksne og hvorefter barnet siger "Ham ked af det". Den voksne svarer "Ja hun er ked af det, fordi hun fik sand i hovedet"

Vi opfordrer til at børnene hjælper hinanden med at "finde en voksen", hvis nogen er ked af det, eller har brug for hjælp.

Vi har ture og aktiviteter både i og ud af huset, hvor børnene øver sig i at vente på tur og vente på andre.

Vi vægter venskab og fællesskab højt og vi spiser sammen i grupper ved alle måltider

- Eksempel fra børnehaven: 3 børn hjælper til med at dække bordene og tallerkner fordeles, så der sidder nogenlunde lige mange, ved hvert bord. Børnene vælger sig selv først og prøver at placerer bedste vennerne tæt på sig selv. Da en eftertragtet fælles ven skal "deles", foreslår den voksne, at de sætter sig på hver sin side af vennen. Samtalen fører videre til, at alle skal have en ven at sidde sammen med, og at man også kan sidde tæt på, hvis man sidder over for hinanden.

Kommunikation og sprog.

"Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, venner og personale.

Det centrale for børn er at være, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale

Sprogtilenelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn."

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene derefter kan anvende i sociale fællesskaber.

I Rudme Friskoles Børnehave og Vuggestue taler vi meget med vores børn og sætter ord på det vi gør.

Vuggestuen og de 3-årige børnehavebørn, bruger musikken flere gange om ugen, sang og rim enten før eller efter et måltid.

Vi taler med børnene i øjenhøjde. Vi roser og er anerkendende.

- Eksempel fra vuggestuen: Et barn kommer og viser en voksen en tegning. Den voksne siger: "Ej, hvor er den flot. Jeg kan se, at du har gjort dig umage. Sikke nogle flotte farver du har brugt. Hvem er den fine tegning til?"

Dialogisk læsning, hvor børnene er medaktører i historien.

Historiefortælling, hvor den voksne tager udgangspunkt i et eventyr. Her har børnene mulighed for at byde ind og være medfortæller.

- Eksempel fra børnehaven: Den voksne læser eventyret om Tornerose, hvor ordet "vakkert barn" optræder. -Det giver anledning til en snak om ord og betydning.

Vi synger og rimer hver dag, inden vi spiser vores madpakker.

Vi spiller spil som billedlotteri, Naturspil og Uno

Krop, Sanser og bevægelse

Pædagogiske mål for læreplansteamaet

Loven opstiller følgende 2 mål:

1. Det pædagogiske miljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske miljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

I børnehaven:

- Får børnene mangfoldige, spændende fysiske udfordringer, som giver dem stærke muskler, god koordination, god balance, god kondition og sundhed.
- Bliver børnene glade for at bruge deres krop – det skal være sjovt at bevæge sig.
- Udvikler børnene respekt for egen og andres kropslighed.
- Lærer børnene om kroppen og kroppens funktioner.
- Bruger børnene alle sanser i naturen.
- Får børnene lov til at slå sig i risikoorienteret leg.

Hvad gør vi?

- Daglige, planlagte og spontane motoriske udfordringer.
- Engagerede og aktive voksne, som er gode rollemodeller for børnene.
- Snakker om sundt – usundt.
- Spiser bær og blade fra naturen.
- Snitter med kniv og laver kreative aktiviteter, som styrker finmotorikken.
- Laver sang- og bevægelseslege.
- Laver sansemotorisk træning.
- Laver gymnastik.
- Opfordrer og hjælper børnene til at klæde sig på efter vejret.
- Snakker om kroppens dele og funktion.

Eksempler:

- Vi klatrer, løber, ruller, hopper, tumler, kælker, glider og cykler.
- Laver motorikbaner ude og inde, som alle skal prøve.
- Spiser skovsyre og nye bølgeblade.

Natur, udeliv og science.

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Vi holder meget af naturen og kan lide at være i den. Hver årstid har noget forskelligt at byde på.

Vi kigger dagligt til vores fuglehuse, fodrebrat, og insekthoteller. Vi leger med vand og sand, vådt og tørt.

- Eksempel fra vuggestuen: Vi er ude på legepladsen. Vi taler om store og små sten, former, farver og tyngde. Et barn forsøger at løfte en stor sten, men opgiver hurtigt og finder så en der er noget mindre, som barnet kan løfte. Barnet jubler ad begejstring og kaster/ruller den rundt, imens han kigger på den voksne og råber: "Se, mig kan!"

Vi ruller os i nedfaldsblade og kaster med dem. Finder kastanjer og nødder i skovbunden. Hopper i vandpytter og laver vandbaner.

Kigger og lytter efter flyvemaskiner og fugle. Planter blomster og passer dem. Tæller dem. Graver i jorden og bark på gamle træer, finder biller, larver, insekter og regnorme. Vi er meget glade for bål og eksperimenterer med forskellige bålaktiviteter, som mad, perler af ler og støbninger.

- Eksempel fra børnehaven. Vi er på vores bålplads. En voksen har fyret godt op i bålet og en flok børn har været på jagt og fundet nogle lange pinde, som de langsomt kan brænde af, mens de roder i gløderne. Der går konkurrence i, hvem der kan holde liv i en flamme i længst tid.

Kultur, æstetik og fællesskab

"Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur, kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden."

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Vi er sammen med børnene til alle måltider, første gang på dagen er kl.9.00 til formiddagsmad. Vi samles i en gruppe, som regel i en rundkreds Vi får fortalt historie. Vi fejrer højtider som jul, fastelavn, påske og Sankt Hans. Vi klipper, klistrer og pynter op og synger.

Vi har fælles Jule-klippe/klisterdag med forældrene, hvor vi har forskellige små værksteder med, juleklip, juledekorationer og bål. Der bliver serveret kaffe og æbleskiver. Vi er også en del af Rudme Friskoles årlige Julebazar, hvor børnene optræder med dans og sang.

Indimellem holder vi emneuger hvor der produceres husflidsprodukter (i børnehøjde selvfølgelig) de afsluttes typisk med en lille fernisering hvor forældrene inviteres.

Flere eksempler mangler....

Evalueringsskulturr:

”Gennem evaluering og dokumentation skabes ny viden, der bidrager til at udvikle kvaliteten af det pædagogiske læringsmiljø og til at skabe de bedste betingelser for børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. En velfungerende evalueringsskulturr baserer sig på, at vi som pædagogisk personale og ledelse udvikler en løbende faglig selvkritisk og reflekteret tilgang til vores pædagogiske praksis.

En systematisk evaluering pædagogisk praksis, er en proces, hvor vi gennem en række faser, vurderer og reflekterer over sammenhængen mellem læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Hensigten er, at vi herudfra kan formulere nye formål eller arbejde ud fra de samme mål på nye måder.

For at udvikle en systematisk evaluering pædagogisk praksis, har vi, i vores dagtilbud valgt at tage udgangspunkt i Børne og undervisningsministeriets materiale, udarbejdet af Danmarks Evalueringsskulturrinstitut.

Det består af:

Kort om Evaluering pædagogisk praksis. <https://www.eva.dk/dagtilbud-boern/evalueringpaedagogisk-praksis-0>

Redskab til selvevaluering. <https://www.eva.dk/dagtilbud-boern/redskab-selvevaluering>

Redskab: Tegn på Læring. <https://www.eva.dk/dagtilbud-boern/tegn-paa-laering-ii>

I forbindelse med implementering af den nye styrkede læreplan skal vi i højere grad end tidligere have fokus på evaluering af det pædagogiske arbejde. Den daglige leder vil sætte en proces i gang på personalemøder. Vi forestiller os at det vil ske kvartalsvis, at vi vil dykke ned i forskellige metoder alt efter tema, behov og nysgerrighed på egen faglighed.